

Finansrapport

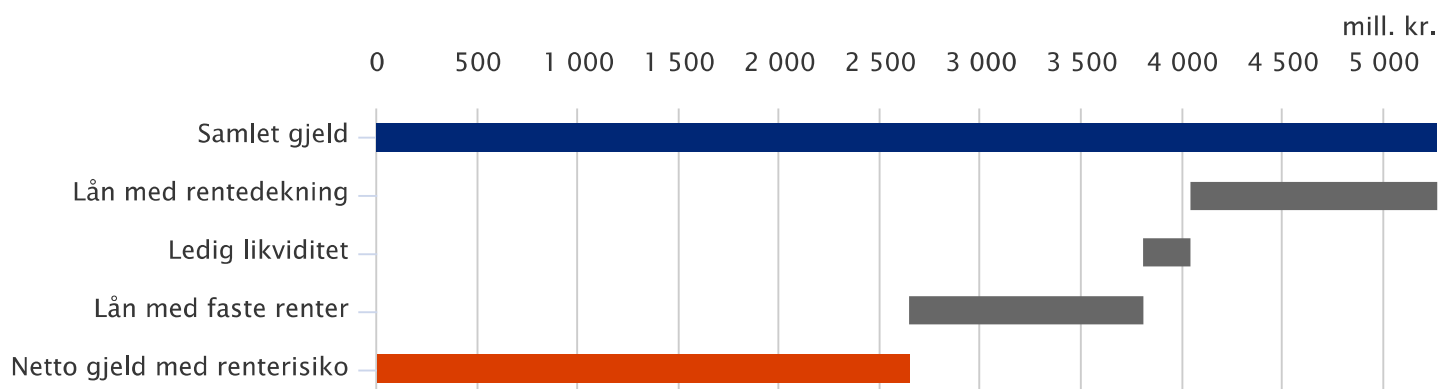

Molde kommune

3. tertial 2022

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Kortsiktig finansiell aktiva	3
3.1 Likvidetsprognoser	3
3.2 Plassering av kortsiktig likviditet	3
3.3 Renter på kortsiktig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktig finansiell aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Løpetid på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Samlet gjeld	5 263	4 714	549
- Lån med rentedekning	1 224	1 159	65
- Ledig likviditet	234	252	-18
- Lån med faste renter	1 162	1 166	-4
= Netto gjeld med renterisiko	2 643	2 137	506

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	26,4	21,4	5
Lengde på faste renter	5 år, 4 mnd	6 år, 4 mnd	-1 år
Løpetid på lån	6 år, 9 mnd	7 år, 3 mnd	-6 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	550	860	-310
Langsiktige aktiva	293	312	-19

1.3 Oppsummering

Diagrammet viser Molde kommunes samlede lånegjeld, fratrukket ledig likviditet og lån med faste renter eller rentedekning. Det viser et godt anslag på hvor stor renterisiko kommunen har.

De samme tallene er gjengitt i tabell 1.1. Kommunen har en total lånegjeld på nesten 5,3 mrd. kroner. Av dette er 1,2 mrd. kroner rentesikret gjennom gjeld knyttet til startlån, selvkostområder og lån til investeringer som gir rentekompensasjon (jf punkt 5.6). Videre har kommunen en positiv likviditet på 234 mill. kroner, men det skyldes et likviditetslån på 250 mill. kroner. Til slutt er nesten 1,2 mrd. kroner lån med fastrente. Samlet sett blir det dermed anslått at Molde kommune har renterisiko på 2,6 mrd. kroner. Stresstest med med 1 prosent renteheving, gir en økt netto renteutgift på 26,4 mill. kroner per år.

Alle tall er konserntall. Det vil si tall for Molde kommune og de tre kommunale foretakene.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement	✓	

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2022	31.12.2021
Største lån i prosent av samlet gjeld	✓		25,0 %	9,5 %	10,6 %
Lån med faste renter som andel av kommunens samlede gjeld				22,1 %	24,7 %
Lån med faste renter som andel av kommunens gjeld som belaster kommunekassen				29,4 %	33,6 %
Netto gjeld med renterisiko som andel av kommunens samlede gjeld				50,2 %	45,3 %
Løpetid på faste renter	✓	0	5,0	5 år, 4 mnd	6 år, 4 mnd
Andelen av samlet gjeld som må refinansieres innen 1 år	✓		40,0 %	10,5 %	18,2 %
Renter og avdrag som andel av kommunens frie inntekter				13,4 %	10,5 %

2.4 Kommentar

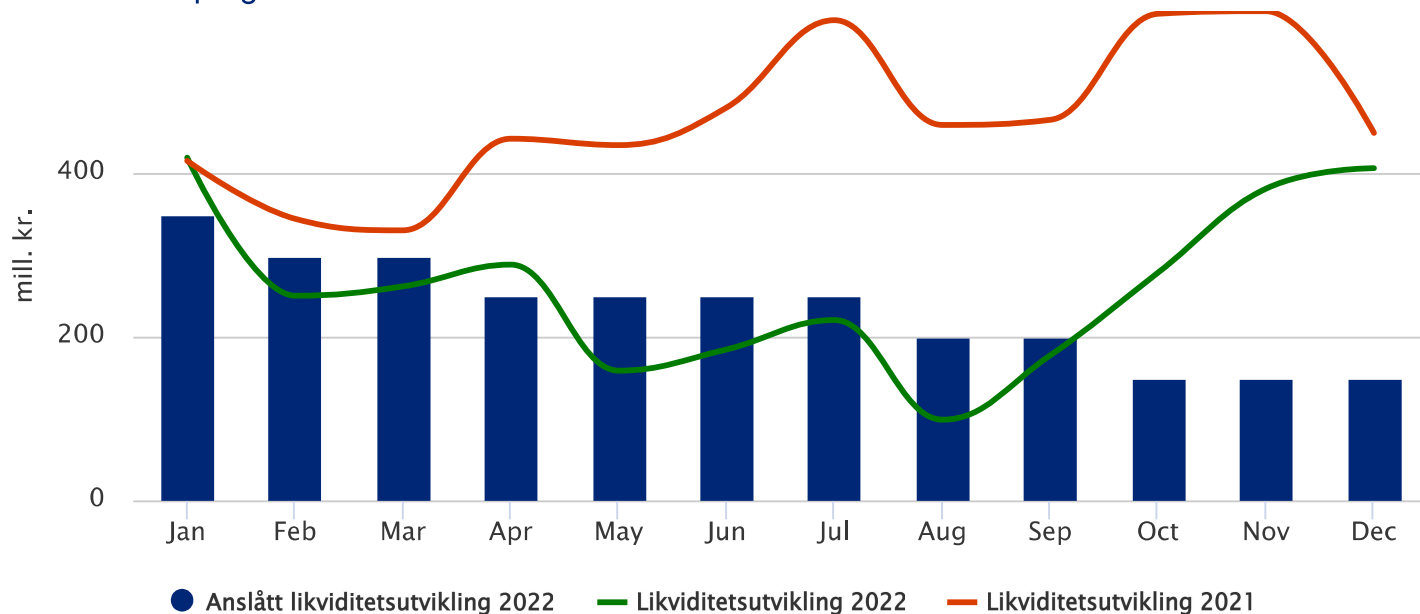
For at refinansieringsrisikoen ikke skal bli for stor, så kan ett lån maksimalt være på 25 prosent av samlet gjeld. Videre skal maksimalt 40 prosent av gjelda refinansieres innenfor ett år. Vi er godt innenfor begge kravene med det største lånet på 9,5 prosent og at 10,5 prosent av gjelda skal refinansieres i 2023.

Vi har også et krav om løpetid faste renter skal være under 5 år, men indikatoren over er ikke i tråd med bestemmelsen i vårt finansreglement. Ser vi på vår definisjon er vi innenfor løpetiden på faste renter.

Dagens forvaltning er derfor i tråd med finansreglementet.

3 Kortsiktig finansiell aktiva

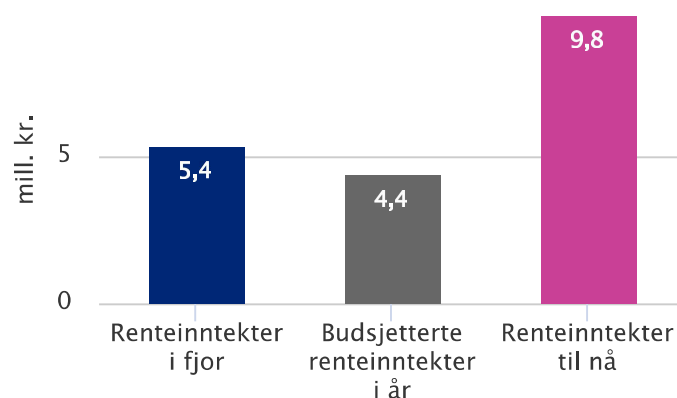
3.1 Likviditetsprognoser

3.2 Plassering av kortsiktig likviditet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Hovedbank	234,1	251,5	-17,4
Andre banker	0	0	0
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Annet	0	0	0
Sum	234,1	251,5	-17,4

3.3 Renter på kortsiktig likviditet

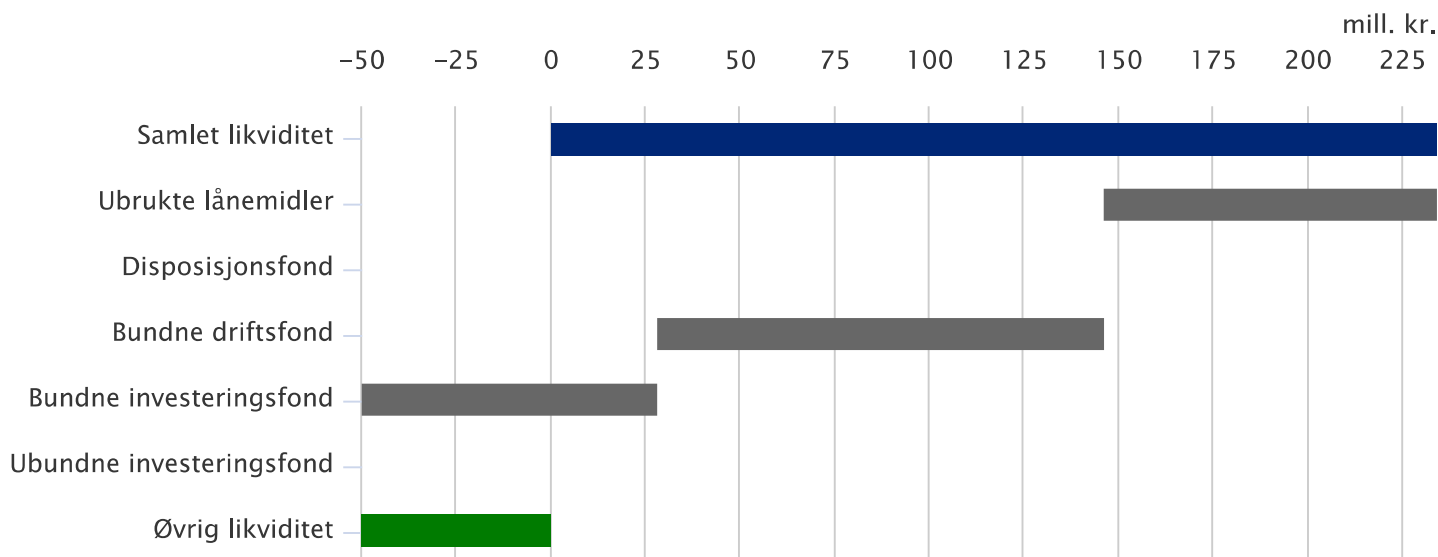
3.4 Kommentar

Figur 3.1 viser at likviditeten er på 407 mill. kroner ved utgangen av 2022. Mye av dette skyldes et likviditetslån på 250 mill. kroner. Likviditeten var faretruende lav på enkeltdager i august og september, så et likviditetslån var nødvendig. I 2021 var likviditeten unaturlig god grunnet forsinket fakturering av pensjonspremier.

Tabell 3.2 viser at kortsiktig likviditet på 234,1 mill. kroner. Uten likviditetslånet ville vi hatt en negativ kortsiktig likviditet på 15,9 mill. kroner ved utgangen av 2022.

Figur 3.3 viser renteinntekter på bankinnskudd. I 2022 var det forventet lavere renteinntekter på grunn av redusert likviditet. Betydelig bedring i likeviditeten utover høsten, og flere rentehevinger enn forventet, ga økte renteinntekter for året. Men her må vi huske at halvparten av likviditeten skyldes likviditetslån, som ga økte renteutgifter. Sånn sett gir figur 3.3 et litt skeivt bilde.

3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Ledig likviditet	234	252	-18
- Ubrukte lånemidler	88	85	3
- Disposisjonsfond	0	0	0
- Bundne driftsfond	118	143	-25
- Bundne investeringsfond	78	28	50
- Ubundne investeringsfond	0	0	0
= Øvrig likviditet	-50	-4	-46

3.6 Kommentar

Denne oversikten viser sammensetningen av kortsiktig likviditet.

Ubrukte lånemidler er på 88 mill. kroner. Kommunen skal i utgangspunktet ikke ha ubrukte lånemidler og årets låneopptak vil bli redusert i takt med ubrukte lånemidler.

Bundne driftsfond og investeringsfond er på til sammen 196 mill. kroner. Dette er penger som står i bank på kort sikt og som er bundet til bestemte formål. Øvrig likviditet er minus 50 mill. kroner. Akkumulert premieavvik er den posten som tærer klart mest på likviditeten til kommunen. Netto premieavvik var på 322 mill. ved utgangen av 2022.

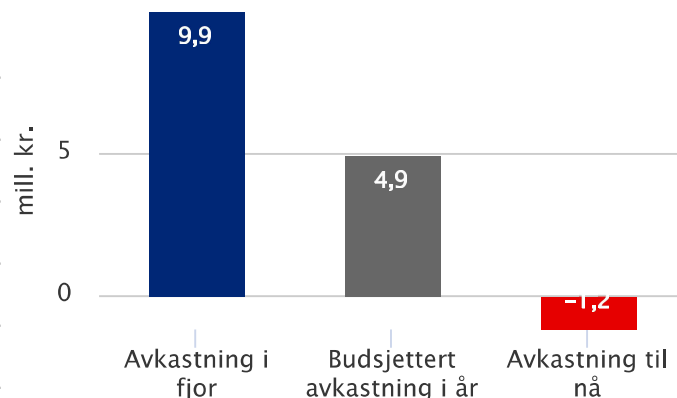
Disposisjonsfond og ubundet investeringsfond er ikke med i ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål, siden dette defineres som langsiktige finansielle aktiva i finansreglementet. Her vises kortsiktige finansielle aktiva.

4 Langsiktig finansiell aktiva

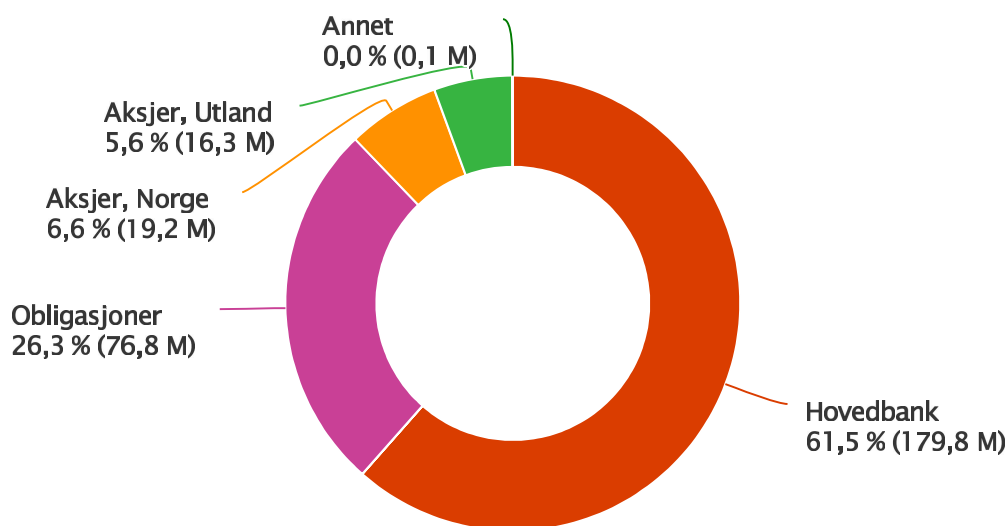
4.1 Markedsverdi

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Bank	180	199	-19
Pengemarkedet	0	0	0
Obligasjonsmarked	77	76	1
Aksjer	36	37	-1
Annet	0	0	0
Sum	293	312	-19

4.2 Avkastning

4.3 Sammensetning

4.4 Kommentar

Molde kommunes langsiktige finansielle aktiva er definert som kommunens midler avsatt til disposisjonsfond og ubundet investeringsfond. Ved utgangen av 2022 har kommunen som konsern langsiktige finansielle aktiva på 293 mill. kroner.

180 mill. er plassert i bank. Resterende beløp på 113 mill. er forvaltet eksternt av Pareto Asset Management AS. Disse er fordelt mellom aksjer og obligasjoner. Avkastningen (kursendringen) på disse plasseringene ble negativ med minus 1,2 mill. kroner i 2022.

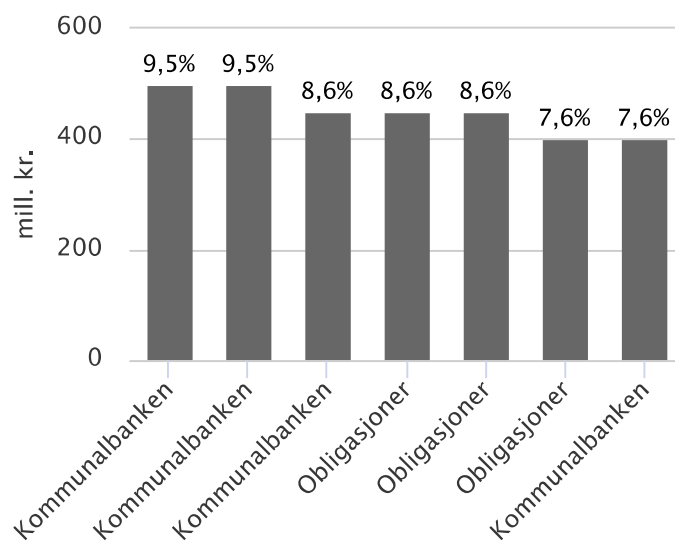
Stresstest på langsiktig finansielle aktiva, hvor det legges til grunn 1,0 prosent renteøkning og 25,0 prosent verdifall på aksjer, viser et innteksttap på 10,5 mill. kroner. Legger vi til de 180 mill. kronene stående i bank, viser stresstesten et tap på 8,7 mill. kroner.

5 Gjeld

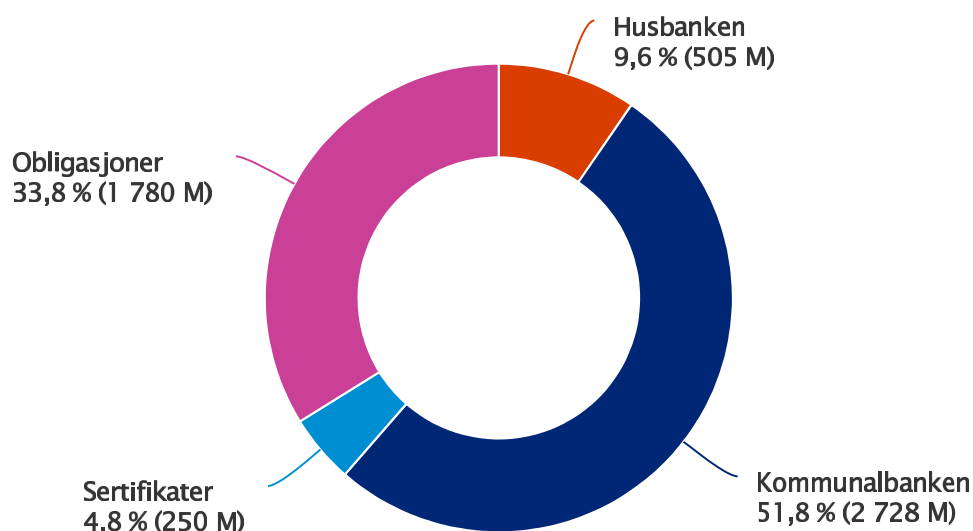
5.1 Samlet gjeld

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Husbanken	505	453	52
KLP	0	101	-101
Banklån	0	0	0
Kommunalbanken	2 728	2 119	609
Sertifikater	250	0	250
Obligasjoner	1 780	2 040	-260
Andre	0	0	0
Sum	5 263	4 713	550

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

5.4 Kommentar

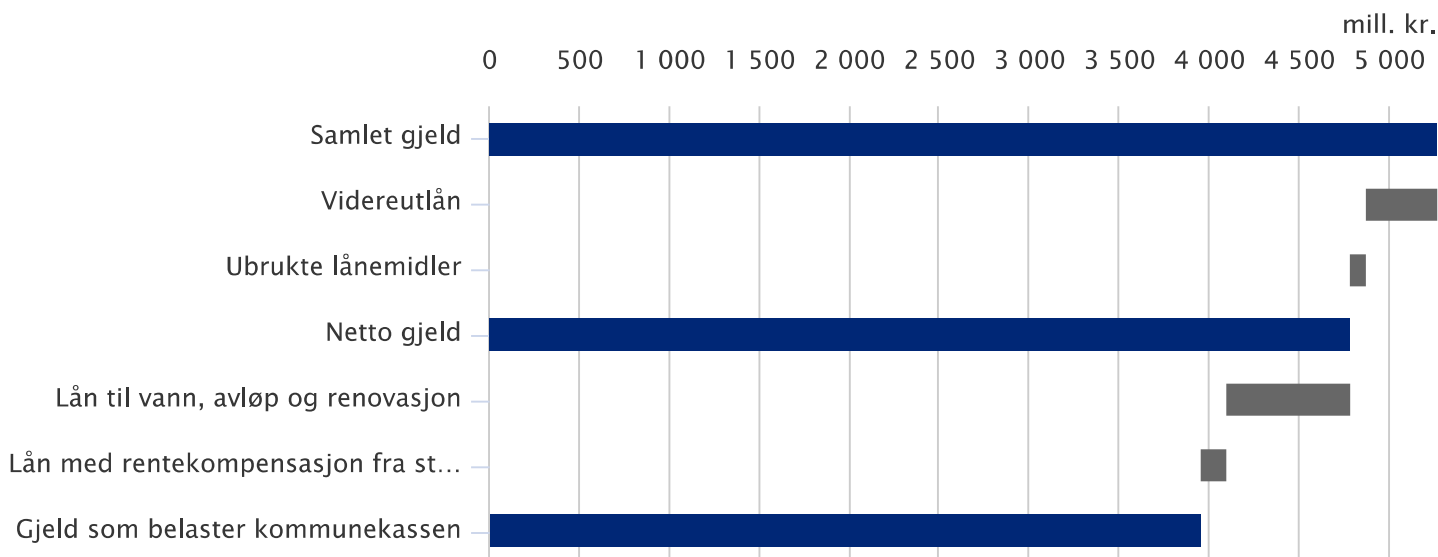
Samlet lånegjeld er på 5 263 mill. kroner. Kommunens største långiver er Kommunalbanken med 2,7 mrd. kroner. Kommunen har nesten 1,8 mrd. kroner i obligasjonslån. Sertifikatlånet på 250 mill. kroner er likviditetslånet som ble tatt opp høsten 2022.

Kommunens lån i Husbanken er startlån og lån til utleieboliger hos Molde eiendom KF. Startlån er klart størst med 381,6 mill. kroner. Disse lånene skal betales tilbake av startlåsmottakerne og ikke av kommunen.

Figur 5.2 viser største lån i prosent av samlet gjeld. Vi ønsker færrest mulige lån, samtidig må ikke refinansieringsrisikoen blir for stor. Det er derfor viktig at enkeltlån ikke utgjør en for stor andel av låneporteføljen og at refinansieringsbehovet på kort sikt ikke er for stort.

5.5 Sammensetning av gjeld

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Samlet gjeld	5 263	4 714	549
- Videreutlån	394	316	78
- Ubrukte lånemidler	88	85	3
= Netto gjeld	4 781	4 313	468
- Lån til vann, avløp og renovasjon	688	684	4
- Lån med rentekompensasjon fra staten	142	159	-17
= Gjeld som belaster kommunekassen	3 951	3 469	482

5.6 Kommentar

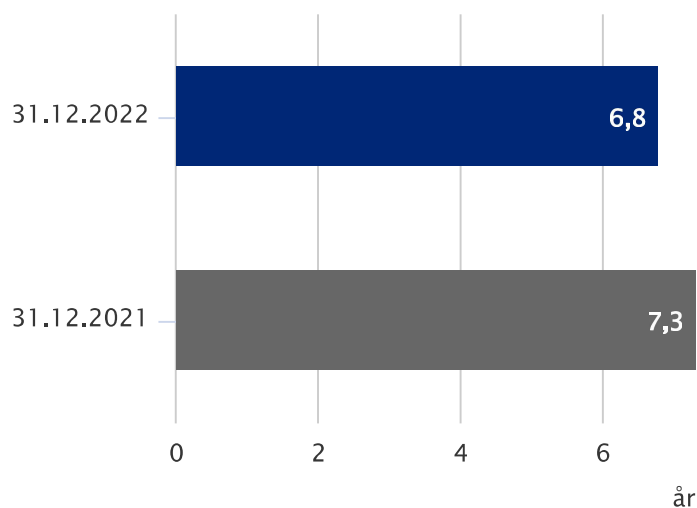
Diagrammet viser hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt. Molde kommune har en samlet lånegjeld på nesten 5,3 mrd. kroner. Av disse knytter 400 mill. seg til videreutlån, som i all hovedsak gjelder startlån. Denne gjelden blir tilbakebetalt i form av renter og avdrag fra lånemottaker. Videre har kommunen 88 mill. kroner i ubrukte lånemidler. Trekker man ut videreutlån og ubrukte lånemidler, sitter kommunen igjen med en nettogjeld på knappe 4,8 mrd. kroner.

Lån knyttet til VAR-formål (selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og slam som her er definert som investeringer i Molde vann og avløp KF) utgjør 688 mill. kroner. Finansutgifter på lån knyttet til finansiering av selvkostområdet blir betalt / er sikret gjennom gebyr fra abonnentene. Kommunen mottar også rentekompensasjon på enkelte av investeringene i helsebygg, kirker og skole- og svømmeanlegg. Vi får rentekompensasjon på lån tilsvarende 142 mill. kroner i 2022.

Gjeld som belaster kommunekassen blir etter dette på knappe 4,0 mrd. kroner. Renter på disse lånene må kommunen dekke i driftsbudsjettet.

6 Nedbetaling av gjeld

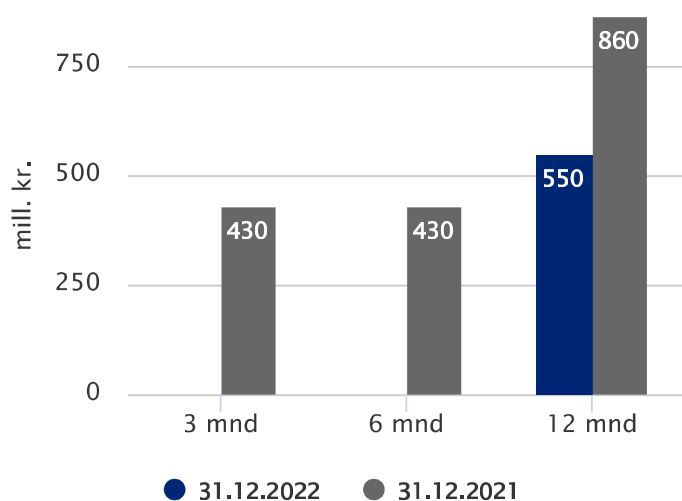
6.1 Løpetid på lån

Kommentar

Molde kommune har en vektet løpetid (tid til forfall) på 6,8 år på den totale låneporteføljen.

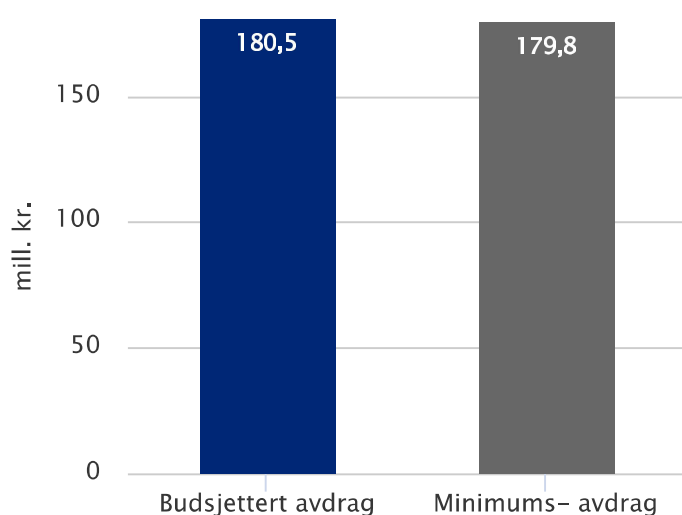
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

Kommentar

Figuren viser hvor mye av gjeldsporteføljen som må refinansieres i løpet av de neste 3, 6 og 12 månedene. Første forfall er i september. Dersom likviditetslånet må refinansieres blir samlet behov på 550 mill. kroner. Dersom vi ikke trenger å forlenge likviditetslånet, blir refinansieringen på 300 mill. kroner.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

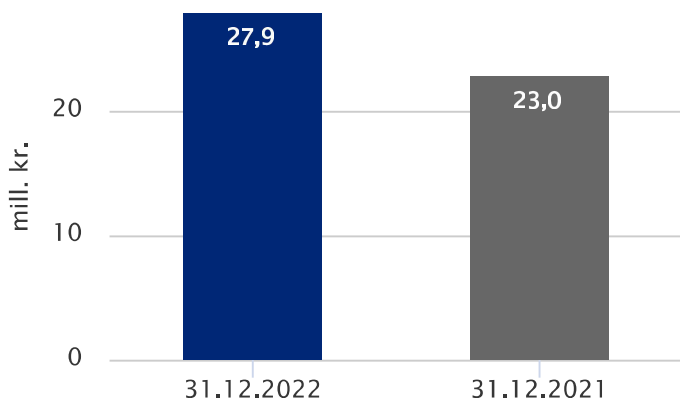
Minimumsavdrag for 2022, for hele konsernet, ble på 179,8 mill. kroner.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen, 1 pst.	27,9	23,0	4,9
Andel faste renter av lån som belaster kommunekassen	29,4 %	33,6 %	-4,2 p.
Løpetid på faste renter	5 år, 4 mnd	6 år, 4 mnd	-1 år
Anslag på årlig rentekostnad	93,0	46,2	46,8
Budsjettert årlig rentekostnad	85,8	47,7	38,1
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	550	860	-310
Løpetid på lån	6 år, 9 mnd	7 år, 3 mnd	-6 mnd
Gjeld			
Netto gjeld	4 781	4 313	468
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	148	135	13

7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

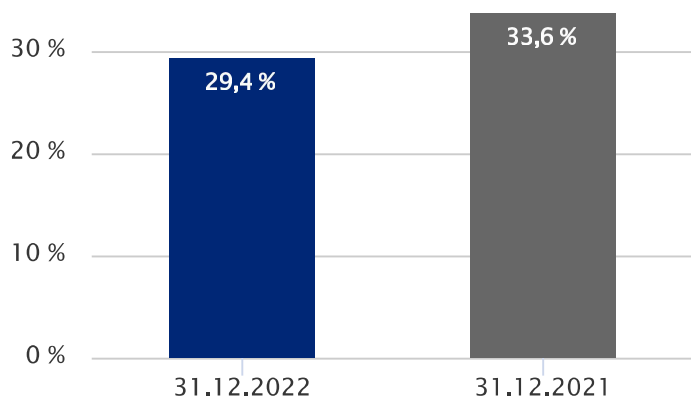

Kommentar

Stresstesten viser at renteutgiftene knyttet til lånegjelda vil øke med 27,9 mill. kroner dersom renten går opp med 1,0 prosent.

Figur 7.3 under viser at 29,4 prosent av gjeld som belaster kommunekassa, har fastrente. Det betyr at 70,6 prosent av lånegjelda blir påvirket i stresstesten.

7.3 Andel faste renter

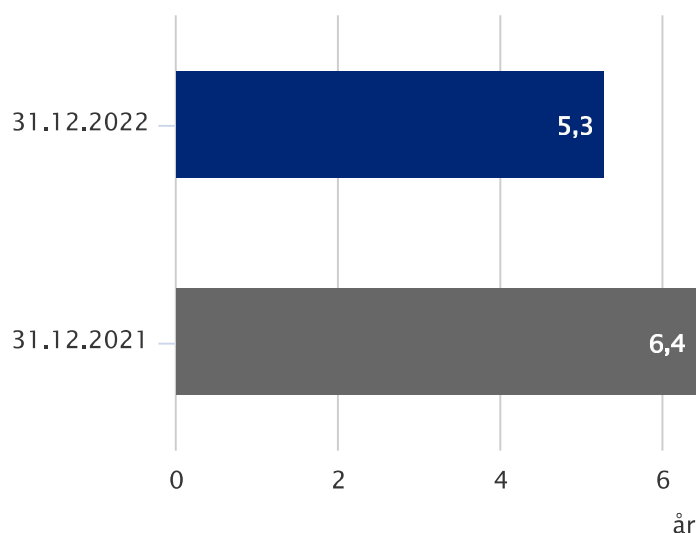

Kommentar

Vi har fastrente på 29,4 prosent av gjelden som belaster kommunekassen.

Fastrentelånene er per nå de rimeligste lånene til kommunen. De ble inngått når renten var lavere enn i dag. Etter en periode hvor vi har betalt mer for disse lånene enn for lånene med flytende rente, betaler vi nå mindre.

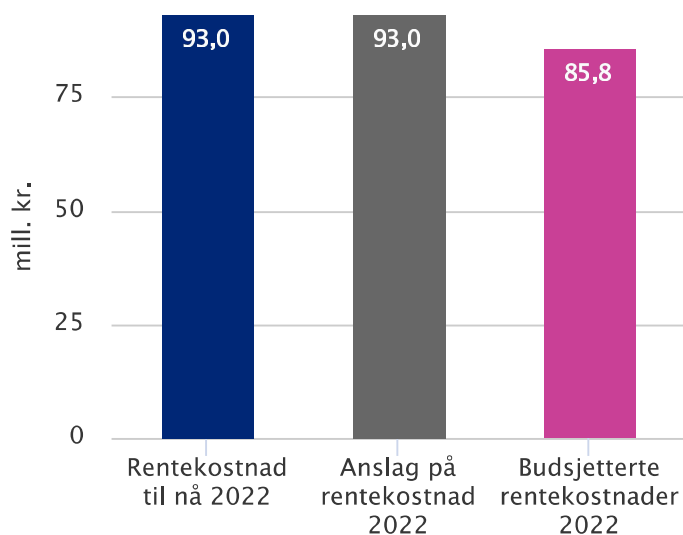
7.4 Løpetid på faste renter

Kommentar

Lengde på faste renter er på 5,3 år. Vi har et krav i finansreglementet at faste renter ikke skal ha en vektet levetid (durasjon) over 5 år. Men det er målt mot hele låneporteføljen. Her vises kun lengden på fastrentelånene, men durasjonen går betydelig ned når den beregnes mot samlet låneportefølje.

7.5 Årlige rentekostnader

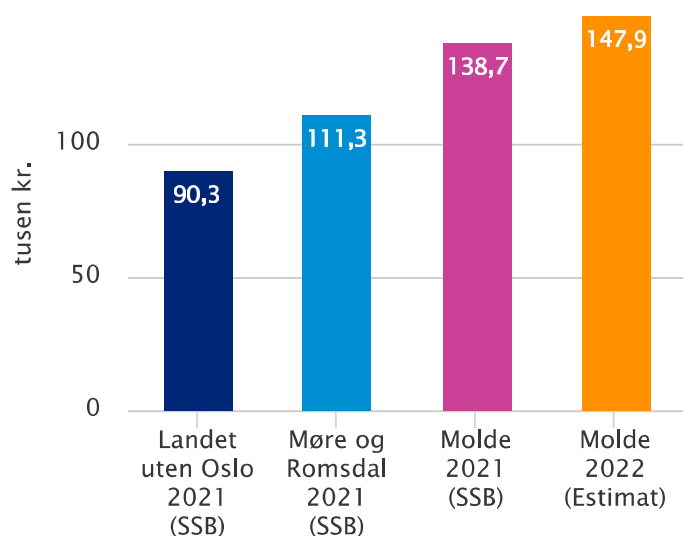

Kommentar

Renteutgiftene i 2022 var budsjettert med 85,8 mill. kroner.

Regnskapet viser at renteutgiftene ble på 93,0 mill. kroner i 2022. Avviket skyldes mange rentehevinger utover året og flere enn forutsatt i budsjettet.

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Netto lånegjeld per innbygger er vesentlig høyere i Molde kommune enn gjennomsnittet i Møre og Romsdal og landet uten Oslo.

8 Renter

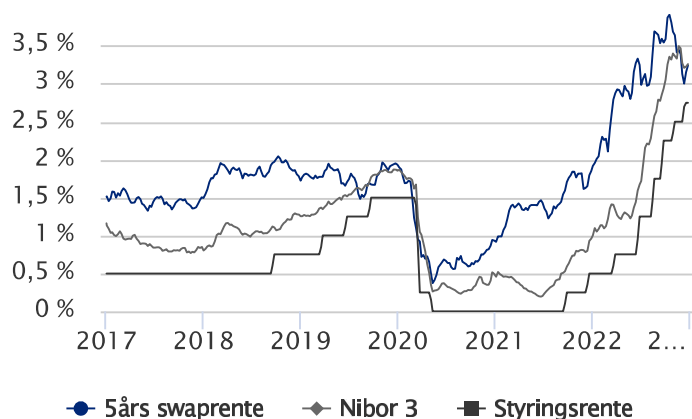
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Flytende lån	3,63 %	1,23 %	240 p.
Fastrentelån	1,88 %	1,89 %	-1 p.
Rentebytteavtaler	1,60 %	1,60 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	3,23 %	1,38 %	185 p.

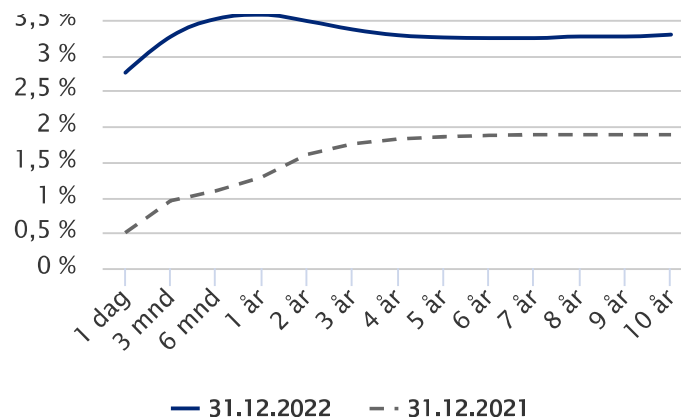
8.2 Markedsrenter

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Norges Banks styringsrente	2,75 %	0,50 %	225 %
3 mnd. Nibor	3,26 %	0,95 %	231 %
5 års swaprente	3,25 %	1,85 %	140 %
10 års swaprente	3,29 %	1,88 %	141 %

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

Rentene har steget siden tidlig høst 2021 og flytende Nibor har økt med 2,4 prosent i 2022. Nå forventes det ytterligere tre rentehevinger i 2023. Videre ser vi at fastrentelån og rentebytteavtaler var billigere enn flytende rente i 2022. Men rentesatsen for flytende lån i tabellen over stemmer ikke med faktisk betalt rente for våre flytende lån. På våre lån fastsettes Nibor-renten fire ganger i året. Niborrenten her viser snitt av de daglige Niborrentene i 2022. Det snittet er mye høyere for der slår rentehevinger inn med en gang. Vår gjennomsnittrente var på 1,94 prosent i 2022. Det vil si at fastrente og rentebytteavtaler trakk gjennomsnittrenten litt ned i 2022, men ikke mye. Også swaprenten (fastrente) på 5 år har økt mye i 2022, men gikk en del ned på slutten av året. Denne renten ligger foran Nibor i utvikling, og signal fra Norges Bank om fremtidige rentendringer prises inn fortløpende. Den norske rentekurven (figur 8.4) viser at forventningene til økt rente ved utgangen av 2021 og 2022.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Husbanken Startlån 11545773	12 768 636	p.t.	2,775 %	14 d	18 år, 2 mnd
2	Husbanken Startlån 11545775	188 000 000	p.t.	2,779 %	14 d	29 år, 3 mnd
3	Obligasjoner_No0012703513	400 000 000	NIBOR 3M	4,000 %	1 mnd 15 d	4 år, 8 mnd
4	Obligasjoner_No0012703505	200 000 000	NIBOR 3M	3,805 %	1 mnd 15 d	1 år, 8 mnd
5	Husbanken Startlån 11545774	162 256 987	p.t.	2,775 %	14 d	23 år, 4 mnd
6	Sertifikater Likviditetslån NO00127530 ...	250 000 000	Fast	4,080 %	8 mnd 23 d	8 mnd 23 d
7	Kommunalbanken MHKF 20070069	1 125 000	p.t.	3,950 %	14 d	4 år, 2 mnd
8	Kommunalbanken_20220212	106 255 000	NIBOR 3M	3,760 %	1 mnd 15 d	19 år, 7 mnd
9	Kommunalbanken MHKF 20050048	375 000	p.t.	3,950 %	14 d	2 år, 2 mnd
10	Kommunalbanken 20210209 grønt lån	172 285 716	NIBOR 3M	3,660 %	1 mnd 15 d	33 år, 5 mnd
11	Kommunalbanken_20210063	450 000 000	NIBOR 3M	3,520 %	1 mnd 15 d	3 år, 2 mnd
12	Kommunalbanken_202110315	500 000 000	Fast	1,920 %	8 år, 8 mnd	8 år, 8 mnd
13	Husbanken_14634048	1 133 320	Fast	2,485 %	9 år, 7 mnd	19 år, 7 mnd
14	Kommunalbanken_20200373	400 000 000	NIBOR 3M	3,635 %	1 mnd 15 d	2 år, 8 mnd
15	Kommunalbanken_20200308	291 895 689	NIBOR 3M	3,695 %	1 mnd 15 d	3 år, 5 mnd
16	Husbanken_11545672	109 843 023	p.t.	2,766 %	14 d	23 år, 9 mnd
17	Husbanken_14631757	3 600 000	Fast	2,404 %	9 år, 8 mnd	29 år, 7 mnd
18	Husbanken_14624328ETB	2 060 413	p.t.	2,783 %	14 d	22 år
19	Husbanken Startlån 11545772	18 611 648	p.t.	2,787 %	14 d	22 år, 1 mnd
20	Husbanken_14634108	2 631 320	Fast	2,485 %	9 år, 7 mnd	19 år, 7 mnd
21	Husbanken_14634111	4 576 660	Fast	2,485 %	9 år, 7 mnd	19 år, 7 mnd
22	Kommunalbanken_20180362	300 000 000	NIBOR 6M	3,785 %	3 mnd	8 mnd 23 d
23	Obligasjoner_NO0010847171	450 000 000	NIBOR 3M	3,665 %	1 mnd 15 d	1 år, 2 mnd
24	Obligasjoner_NO0010863897	280 000 000	NIBOR 3M	3,561 %	1 mnd 15 d	1 år, 8 mnd
25	Obligasjoner_NO0010877178	450 000 000	Fast	1,820 %	2 år, 2 mnd	2 år, 2 mnd

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
26	Kommunalbanken_20220056	500 000 000	NIBOR 3M	3,785 %	1 mnd 15 d	4 år, 2 mnd
27	Kommunalbanken MHKF 20160480	5 606 250	p.t.	3,850 %	14 d	34 år, 6 mnd
		5 263 024 662		3,307 %	1 år, 2 mnd	6 år, 9 mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	2016102606283	200 000 000	1,60 %	28.10.2016	3 år, 8 mnd
		200 000 000	1,60 %		3 år, 8 mnd

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 8 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimater består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnader for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglement. Se også renter på kortsiktig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktig aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
- Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
- Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
- Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
- Gjennomsnittsrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenestepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringsens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksternfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)

Begrep	Definisjon
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
- Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
- 3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
- 5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
- 10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.

Begrep	Definisjon
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig. Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. Rapporten kan inneholde mangler i forhold til forskriftens krav. SpareBank 1 fraskriver seg ethvert ansvar for eventuelle handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i Finansrapporten.